

[J. Chr. Jensen.]

endnu og har sovet sin Tornerosesøvn i de 22 Aar, der er gaaet siden.

Den Bebyggelse, der er muliggjort under denne Lov, vil jeg ikke tage i Betænkning at betegne som det ulykkeligste, det absolut ulykkeligste Afsnit i hele vor Bys Historie; vel er Krig, Pest, Ildebrand og andre Ulykker væltet ind over Byen, men disse Ulykker er dog for intet at regne mod de Ulykker, som det ulykkelige Boligbyggeri, der ifølge denne Lov har fundet Sted fra 70erne og til i Dag, har afstedkommet. Der er f. Eks. under denne Lov blevet bygget Sidehuse og Bagbygninger uden Adgang for Lys og Luft og Sol, og dette Byggeri har kostet Samfundet, baade Stat og Kommune, utalte Millioner. Hele dette Forhold har jeg imidlertid ikke Lejlighed til at belyse her; det skal jeg gøre, naar Lovforslaget, forhaabentlig inden ret længe, kommer til Behandling.

Jeg kan for øvrigt i denne Henseende henvise til „Politiken“s Kronikker for i Forgaars og i Gaar; de er skrevet af Overingeniør, Dr. techn. Holger Schmidt, og behandler særlig denne Byggelovs uheldige, uhygiejniske Virkninger. Jeg vil med Formandens Tilladelse gerne citere et Par Linier af, hvad Dr. Schmidt skriver, og ogsaa en enkelt Bemærkning lidt senere i mit Foredrag. Efter at Dr. Schmidt, som har et særdeles godt Kendskab til Slumkvartererne i København, i Kronikken har beskrevet, hvor ulykkelige Forholdene er, siger han:

„Boligforholdene bliver herigennem Aarsag til Sygdom, Alkoholisme, Prostitution og Kriminalitet“, og saa føjer han til:

„De økonomiske Omkostninger herved bæres af Samfundet og ikke af dem, der oppebærer Indtægterne af disse Forhold“. Saaledes ser denne særdeles sagkyndige Mand paa Sagen — han er nemlig sagkyndig paa dette Omraade —, og netop fordi han sidder inde med denne store Sagkundskab, staar der Respekt om disse Ord, og der er Grund til at tillægge dem større Vægt, end man maaske ellers er tilbøjelig til at tillægge en saadan almindelig Bemærkning. Urimelig mange Penge koster denne Lov hver Dag — den gælder nemlig fremdeles —, men fornuftigvis har hele denne Udvik-

ling paa Byggeriets Omraade, særlig det tekniske, men for øvrigt ogsaa det hygiejniske, naturligvis medført, at man har maattet give en lang Række Dispensationer fra denne meget gamle og uheldige Lov, og disse Dispensationer fik til sidst et Omfang og et Indhold, saa at hverken Ministerium eller Embedsmænd kunde finde ud af dem. Ministeriet maatte til sidst give op og overlod fuldkommen til Bygningskommissionen i København alene at give Dispensationer paa en lang, lang Række Omraader, meget vidtrækkende og betydelige Dispensationer. Det vil altsaa sige, at man faktisk har overladt Lovgivningen paa dette Omraade til Bygningskommissionen, hvilket igen vil sige til Stadsbygmesteren i København eller maaske en af hans Fuldmægtige. Herved bliver Bygningskommissionen i København ikke alene raadgivende Element paa dette Omraade, men ogsaa udøvende Element. Som vi, der har haft med Byggeriet at gøre, har været vidende om i mange Aar, gives en Del af disse meget vigtige Dispensationer af Bygningskommissionen. Nu tør jeg ikke beskyldes den for Vilkaarlighed, absolut ikke, men der er alligevel mange af de byggende, som er meget utilfredse med den Maade, de behandles paa, saavel i den indre By som i den ydre By; og der maa være Utilfredshed, fordi hele denne Sag faktisk ligger i et Kaos.

I samme Kronik siger Dr. Schmidt:

„Justitsministeriet overdrog derfor i Skrivelse af 11. Juli 1923 Bygningskommissionen Retten til selv at meddele Dispensationer fra Bygningsloven i en lang Række angivne Tilfælde.“

Det fremgaar klart og tydeligt heraf, at det er en paakrævet Nødvendighed, at dette Spørgsmaal løses. I 19 Aar har jeg mangfoldige Gange fra dette Sted gjort opmærksom paa dette Forhold og spurgt de skiftende Ministre, først Justitsministrene, hvorunder Loven sorterede for en Del Aar siden, og senere de skiftende Indenrigsministre, om der nu ikke snart maatte være en Mulighed for, at et Lovforslag paa dette vigtige Omraade kunde fremsættes. Jeg maa sige, jeg fik til sidst Opfattelsen af, at man ikke evnede at give en Lov paa dette Omraade, at Rigsdagen bogstaveligt talt ikke turde gaa i Gang med det. Men det lader sig alligevel ikke skyde ud, og